

Előfizetési feltételek:
Vidékre postán vagy helyben házbiz
Egész évre 16 frt. Felévre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyen számú 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasas posztos egyszeri hirdetésnél 12.
kétzetnél 10, háromszoriánál 8 kr.
A nyilattéri posztos 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadják a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Hannem-
stein és Vogler** hirdetésfelvételi
hivatalában Budapesten: Poroslya-utca
3. sz. I. em. Bécs: Wallfischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:
Belváros, Klap-u. 15. sz. I. em.
A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bérmentelen levelek csak ismert e-
zekről fogadtatnak el. — Keziratok nem
adatok vissza.
Kiadóhivatal:
Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (**Ker-
tész József** könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közleme-
nyek (előfizetési pénzek, hirdetések
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, február 6.

A „Pesi Napló“ mai vezércikkének oly fon-
tosságát tulajdonítunk, hogy nem csak olvasóink-
kal kívánjuk annak tartalmát bővebben megism-
mertetni, hanem azt saját megjegyzéseinkkel is
szándékozunk kísérni.

Sietünk mindenekelőtt abbeli örömeinknek
adni kifejezést, hogy a kormány-sajtó oly hangon
kezdí valahára vitatni a nap fontos kérdését,
mely a tárgyilagosságot nem csak lehetővé,
de hasznossá is teszi. Sokkal jobban illik eme
módor az említett tekintélyes laphoz, mint az
aféle kifecsegetett eszmeszütledek, melyet megróni
tegnap alkalmunk volt.

Lássuk mit mond igen tisztelt lapársunk.

„Két körülmény az ugymond, melynek
hangsúlyozását tegnap is, tegnapelőtt is ezélszerű-
nek tartottuk. Egyik annak szükségé, hogy a
kormány egy új és kiválólag bizalmi kérdés föl-
vetésével jöjjön tisztába saját pártjával; s amásik
annak szükségé, hogy a Deákpart minél előbb
jöjjön tisztába saját elemeivel.“

Az utóbbit elfogadjuk, az első nem ellenez-
zük ugyan, de fölöslegesnek tartjuk, mert fölfog-
ásunk szerint, a mint azt tegnap bebizonyítani
iparkodtunk, az utolsó szavazás e tekintetben
félremagyarázhatlan választ adott.

„Amnyi bizonyos, hogy a Szláv-kormány-
nak, az utóbbi napok eseményei miatt, súlyos
felelősségének sérelné nélkül jogában áll vissza-
lépni. Jogában igen, de kötelességében nem“ — így
folytatja a „Napló“.

Már ezen okoskodást vonakodunk egészen a
magunkévá tenni, mert ha mi elismerjük azt,
hogy csakugyan többséget nyervén a kormány, a
visszalépésre formaliter kötelezve nincs, ugy
viszont nem fogja tagadhatni a „Napló“, hogy
tekintve a 13-as szótöbbséget és annak eredetét,
melynek újabb illusztrációja itt helyén nem volna,
a föntemlített kötelesség moraliter csakugyan
létezik.

Nem fogunk azonban összeveszni a „Pesti
Napló“-val, ezen állítása miatt, mert azt a kö-
vetkező reflexióval kísérni:

„A Deákpart zöme, még a fönnforgott ügy
gyülöletes multjának és előzményeinek dacára is
megállott mellette, (t. i. a Szláv mellett) és e
körülményt akkor, a mikor köröskörül minden
bomlásban van, szem elől téveszteni egyáltalán
lehetetlen“

Ebből azonban csakis annyi és nem több
következik, hogy Szlávynak meg kell választania
az időt, a mikor ő azon kérdést intézi a párthoz,
vajjon fönmáll-e még közte és a párt közt a soli-
daritás, vagy az teljesen megszűnt már? Hogy a
kérdést meg kell tenni: azt megköveteli a parla-
mentarizmus; hogy mikor tétessék meg, annak
idejét megválasztani a cabinettől függ.“

Ebből azt látjuk, hogy a végezdúra névze
köztünk és a „Napló“ közt egyetértés létezik; azt,
hogy a válság elhalasztását nem egyedül az oppor-
tunitással — melyet mi nem tagadunk — indok-
olta, hanem azzal is, hogy a visszalépés kötele-
sége fön nem forog, inkább kísérletnek tekintjük
pour sauver l'honneur, s azért el is nézzük.

Érdekesebb ennél az, amit a „Napló“ saját
pártjáról mond, t. i.:

„A Deákpart ma inkább mint valaha, van a
belátalakulás stádiumában. Az elemek, fölszaba-
dulva a közjogi kérdés nyomasztó súlya alól, ro-
konszenveik alapján kisebb köröket kezdenek
alakítani. A rokonszenvek személyeket és elveket
egyaránt illetnek. Személyek és elvek nem min-
dig és nem mindenkiiben esnek össze akként, hogy
egyszersmind össze is illenének. A kisebb körök
egymással szemben kezdik egymást némileg ide-
gennek tekinteni. Az érintkezési pontokat már
gyakran csak a szokás képezi s a régi társasági
viszony tartja fön. Deákpartnak tartja magát
mindegyik, de azért kezdik egymást egy pártnak

nem tartani. Bizonyos szavakhoz más értelmet
köt az egyik és más értelmet köt a másik. Egy
szóval a vegyi átalakulás, a fermentáció ma van
legmagasabb fokán.“

A P. N. ezen nyilatkozatával szemben nek-
ünk más teendőnk nincs, mint a Deák-pártnak
félhivatalosan kimondott szétbomlását regisztrálni.

Egy észrevételt azonban szabadon még is
tennünk, és ez az, hogy „vegyi átalakulás“ min-
dig más alakot teremt, soha a régít, és hogy az
ily procedurának alávett test, ritkán alakul
újra egésszé, hanem többnyire kevesebb, több
apróbb testekké válik.

A 21-es bizottságról sem feledkezünk meg a
„Napló“ a következőket mondva:

„A párt helyzeténél nem megállapodottabb
a politikai helyzet sem. A huszonegyes bizottság
tovább ment már, mintsem oda visszatérhetne a
honnan kiindult és még odáig nem érkezett el, a
hol állomást lehetne tartani. Magához kötö az or-
szág várakozását, közforgalomba bocsátá az áta-
lános eszméknek egy sajátoságos kivonatát s a fe-
lelősség bizonyos nemét vette magára a kormány-
nyal, a törvényhozással s a közvéleménnyel
szemközt. Hogy az ország várakozásának meg-
felelhet-e, eszméi kivihetők, megvalósíthatók-e s
a felelősséggel szemben diadallal megállhat-e; a
kilenczes albizottság részletes vitáitól függ. És e
viták ma még csak a kezdetnek kezdetéig ha-
ladtak.“

Továbbá ugymond:

„Ily helyzetben a bizalmi kérdést a kabinet-
nek rögtön elővenni s rögtön élére állítani nem
lehet és nem szabad.“

Várjunk tehát, s foglalkozzék a parlament
oly tárgyakkal, melyek sem a kabinet, sem párt-
kérdést nem involválják. Így ohajtja a „Napló“,
s azzal végzi, hogy:

„És ezalatt esendben és nagyobb rázkódás
nélkül befejezésre juthat azon titkos processus,
mely a párt kebelében szakadatlanul folyik. El-
vekkel és személyekkel idő és alkalom jut tisz-
tába jönni. Bizonyos kísérletek határozott alakot
ölthetnek, bizonyos ábrándok eloszolhatnak, bi-
zonyos csalódások bekövetkezhetnek. De ha ez
mindaddig nem történék is meg: meg fog törté-
ni bizonyára az, hogy a huszonegyes bizott-
ságban határozott döntő fordulatra jutnak az
ügyek. Bármiként legyen, azt érezzük mindnyá-
jan, hogy vesztegetni való időnk nincs s minél in-
kább siettetni a kormány az eldöntés felé az ügyeket,
minél előbb alkotó helyzetet, melyben az állása
fölötti eldöntést a törvényhozásnak lehetővé teszi:
az országnak annál nagyobb szolgálatot tesz.“

Ezen zárszót egész terjedelmében mi is elfo-
gadjuk és magunkévá tesszük.

És mindezeknek vajjon mi a tanulsága?
nem egyéb mint az, hogy fegyverszünet ajánl-
tatik, melyet mi elfogadunk, még pedig azért,
mert a közügynek nem árt, nekünk pedig —
akik zászlónkra írjuk a pártok egyesülését oly té-
ren, hol a létező és egyelőre megváltozhatlan té-
nyek elismerésével, lehetőségessé válják a zülált vi-
szonyok rendezésére irányozott elfogulatlan köz-
reműködés, — csak használhat.

Azt hisszük és azt ohajtjuk, hogy a kormány
kapitulációja, s ezután a pártok közötti békekötés
leend a rövid fegyverszünet után vivandó
csata eredménye.

De hogy így lehessen, arra mindenekelőtt
szükséges, hogy azok, akik állami életünk ujja-
lakítására hivatva érzik magokat, és azok, akiknek
erre a közvélemény hivatást tulajdonít, minden
mellékes tekintetek félrevetésével őszintén ipar-
kodjanak egymást megérteni, s ha ez sikerül, le-
gyen bátorságuk nézetüknek érvényesítését ke-
resni a házbán és az országban még akkor is, ha
azok netán oly követelményekkel járnának, me-
lyeknek díja nem az olesó népszerűség szokott
lenni.

Alólirottak ezennel kijelentjük, miszerint a Ho-
rászky Nándor és Németh Albert urak között
fölmért és hírlapilag többszörösen köztudomásra jutott
ügy a személyes elégtétel útján, szokásos lovagias mód
szerint jelenlétünkben mai napon elintéztetett.

Kelt Budapesten, február hó 6-dikán 1874.

Pap Lajos, Almásy Sándor,
Szomjas József, Szeniczey Ödön.

— A „Hunnia“ mai számának egy külön cikkében
reflektál azokra, a miket a „Középpárt“ ma reggel irt
felöle. Ha t. lapársunk egyszerűen csak a kérdésnél ma-
radt volna, melyet hozzá intéztünk s mely így hangzott:
kik azok „a haszonban osztozkodó s a nemzeti vagyon
elpusztításában bünösen közreműködő régi cimborák“,
kik, mint a „H.“ mondja, „ritka szemérmertlenül szerző-
tek az ellenzékhez?“ — ismételtük, ha t. lapársunk csak
e kérdésnél marad és válaszában nem terjeszkedik túl
azon, ami ad rem tartozik és e szókban nyer nála kife-
jezést: „bevárjuk a vizsgáló bizottság kutatásainak erede-
ményét, s mikor vádolni fogunk, bizonyítékaink is les-
zenek hozzá“ — egyszerűen tudomásul vettük volna. H.
megjegyzését is bevértük volna, mikor lép a gyanúsítá-
sok teréről, a mi soha se férfias, a vádak terére, hol nem
általános, hangzatos phrázisokkal, hanem határozottan
megjelölt egyén vagy egyének ellen pozitív tények elő-
rolásával kell előállni. Tisztelt kollegáink azonban föl-
használja az alkalmat beszélni mindenféléről és még sok
egyéből, s ez akaratumk ellenére kényszerít, hogy ne-
hány megjegyzést tegyünk észrevételeire. A „Középpárt“
szerkesztője nem ma került haza se Japánból, se Hono-
luluból; itthon volt már akkor, midőn nyomtatásban meg-
jelentek bizonyos levelek, melyek azt a curiosumot hoz-
ták napvilágra, hogy Magyarországnak a reichsrathban
való képviseltetése érdekében subventionált politikai lap
indítására vállalkoztak némely urak, kik ma még a deák-
párti főveg alatt is kényelmetlenül érzik magukat.

A „Középpárt“ mai cikkében azt mondta, hogy
semmi se kompromitálta erkölcsileg azon küzdelmet,
melynek végeredménye a keleti vasut ügyében a kormány
előterjesztés mellett nyilatkozott 13 szavazattöbbség volt.
Ezt ma is föntartjuk. Ha van compromissio, ugy bi-
zonyára könnyebben föltalálható lenne azon 13 szavazatban
mely szívesen elhisszük, hogy a keleti vasut szennyes üz-
letből hasznot nem húzott, de talán érdekében állt fö-
dőzni azokat kiknek mulasztásai, elnézései és hibái az
ügyet ide juttatták. Így fogta föl a dolgot minden ellen-
zékű lap, így a külföldi lapok nagy része. Ha a „H.“ más
fölfogásnak hódol, ez az ő dolga, annyit mindenesetre bi-
zonyít vele, hogy csakugyan nem pártkülöny, mert az
összes létező pártok közülönye se keresett nem te-
telen indokokat azon 155 képviselőben, kik a február
3-ki ülésben a törvényjavaslat ellen szavaztak és a dolgok
ily állásban megelégedéssel veszünk tudomást a „Hunnia“
azon beismeréséről, hogy mögötte nem áll párt.

Ami végre az elváltoztatás, köntösere s több
efféle elféttatásait illeti, engedje meg t. kollegánk, —
hogy az efféle legfölebb csak olyanoknál reflectáljunk,
kikről Guttenberg találmánya nem terjesztett szét ország-
szerte ezer meg ezer példányban olyan „propria fassiót“
az elvsziládságról, milyent a „Középpárt“ szerkesztője
olvasott, mikor Honoluluból visszaérkezett Magyaror-
szágra.

— A képviselőház szombati ülésén a kérvények
fognak tárgyalatni, s mint hírlék ez alkalommal Buda-
pest fővárosának a Skene-féle szerződés fölbontására
vonatkozó kérvénye érdekes és beható vitának tárgyal
fog szolgálni.

— Az igazságügyminiszter a hivatalos lap legköze-
lebbi számában utasítja a hazai bíróságokat, hogy ha kül-
földi bíróságok által törvénykezési díjjak végrehajtás
útján való behajtása céljából megkeresettek, ezen meg-
kereséseknek, minthogy az említett díjjak kinstári il-
letek természetével bírnak, s a nemzetközi érintkezés-
ben elfogadott szabályul szolgál azon elv, miszerint
az államok a közadók és pénzügyi illetek behajtásánál
egymásnak segédkezet ne nyújtsanak — ne tegyenek
eleget.

Magyarország nemzetgazdasági helyzete, tekintettel a pénzügyre

Budapest, február 6.

Az országos magyar iparegyesület nemzetgazdasági
szakosztályában, minthogy a vám és kereskedelmi szerző-
dés tárgyában az egyes szakosztályok még nem fejezték
be munkálkodásukat, a ma esti ülésén az ország jelen
nemzetgazdasági és pénzügyi helyzete vonatott tárgya-
lás alá.

Horn Ede először is az állami és magán hitel közt
levő szoros egybefüggésre utal. Jelenleg a földhitel is
szünetel, miután 5—7 százalékos kamattal el nem ves-
senki magán jelzálog levelet, mikor a kormány szintén
zálog mellett 9—12 perzentet fizet. A közmunkáknak

Horn Ede

épen most kell szünetelniük, midőn leginkább volna szükség reájok. Csengeri Antal panaszkodva említi föl, hogy a közvélemény nem járul az eszmék tisztázásához. E szakosztálynak kötelessége véleményét nyilvánítani; sőt mint a nemzetgazdaság egyedüli elméleti képviselőjétől, jogosan megvárja tőle ezt az országot.

Egyik javaslat: a létező hajók kikérülésére az a d o k e m e l é s e. Ez igen nagy mérvben nemzetgazdasági szempontból vitatandó meg.

Másik javaslat minden befektetést félbe szakítani. Ez szintén eminenter közgazdasági kérdés.

Harmadik a közgazdasági decentralizáció, amely ellentétben a mult évek centralisztikus irányával, szintén közgazdasági vita tárgya.

Ez utóbbira nézve felette megfontolandó azon körülmény: vajon a helyhatóságokban jelenleg uralkodó nézetek elegendő támpontot nyújtanak-e az ilyen iránylatnak. Ez alkalommal is kifejezést ad azon nézetnek, hogy Magyarország pénzügyi helyzetének gyökeres javítása csupán a nemzetgazdasági viszonyok gyökeres javulása útján várható; mindenek felett tehát a nemzetgazdasági állapotok javítandók. Végül megjegyzi, hogy ez alkalommal a vámtűgy, mint amely ugyis külön tárgyalatik, kivül hagyatik a vitán.

Mudrony Pál első sorban sem az adók fölemelésének, sem a közmunkák megszüntetésének nem látja elegendő eredményét. A „Geldwesen“ ki nem elégtő volta a cél. Az önálló nemzeti bank mulhatlan szükség. Ez esetben a magyar államadósságra a kupon-adó volna kivethető, mi 7 és fél millió forintot hozna be.

Dr. Matlekovics Sándor kéri, hogy az első pontban említett adókérdése tárgyalassék első sorban.

Horn Ede a jelen körülmények közt az adó fölemelést egyáltalán nem pártolhatja, mert az a jelen rosz nemzetgazdasági viszonyok közt az, a tökefogyasztást involválja magában.

Matlekovics gyökeres adó-reform mellett azt hiszi, hogy kisebb adótláb mellett is nagyobb lesz a jövedelem. Azért elég annyit konstatálni, hogy adó-reformok, s nem adó-emelések útján akarunk több jövedelemre szert tenni.

Mudrony Soma az egyes adónevek súlyát minden honpolgárra kiterjedőnek érzi. A földadó már most is igen súlyos. Az iparnak nem ad az állam versenyelőnyöket, s így bukniuk kell a nagy adó mellett. Az ipar terén igen nagy a hanyatlás. Az osztrák iparosok számára 80 milliót ad kölcsön a kormány, nálunk semmit. A kereskedelem szintén áll ez az eset.

György Endre szerint az adófölemelés összekapcsolva az adóreformokkal igen is lehetséges. A jelen földadótétel a kormány adatai szerint az összes földbirtok jövedelmének csak 15 százalékát emésztí föl, pedig annak a törvény szerint 30 százalék kellene. Az ok az, hogy sok parcella nincs, s majd mindegyik igaztalanul van megadóztatva. Ezek bevonása s igazságos repartitio mellett — bár a javasolt drága rektifikációt nem pártolja, — a 3 és fél millió többletet igen is elérhetőnek hiszi minden új terhelés nélkül. Hasonlólag, ha a kereseti adó minden honpolgárra kiterjesztetik, s az összes hozadéki adók felé egy kiegészítő jövedelmi adó állittatik: föltéve, hogy az igazságos kivétel biztosítottatik, az így vélt 10⁸/₁₀ millió többletet új teher nélkül véli elérhetőnek, mert az új adótárgyak kerülnek be, s igazságosabb a repartitálás.

Horn Ede megjegyzi, hogy az átháramlás folytán az összes adóteher az összes adózókra nehezedik. Számításai szerint Magyarország összes földjévedelme (1/3 adót rávéve a földadó javaslatban kiszámított jövedelemhez, az ezelőtt meg nem adóztatott parcellák jövedelmeként) 190 milliót tesz, ugyanennyire téve a többi ingatlan, s ugyanennyire a mozgó tőke jövedelmét; összesen 570 millió forint összjövedelemmel állunk szemben, amelyből 140 milliót vett el adóba az ország, tehát 25 százalékot, ami tetemes összeg s visszahat a produkció emelkedésére.

György Endre hozadéki adórendszerünk mellett alig hiszi kiszámíthatónak az ország tiszta összjövedelmét. — Különbözik az egyes hozadéki adók közt is oly nagy a különbség és igaztalanság, hogy az adótláb némi leszállítása mellett is lehet jövedelmi többletre számítani. A földbirtok összjövedelmét mutató s az adóterhet képviselő adatokra tesz számszerű megjegyzéseket, melyek szerinte igazolják, mint szintén a földadó enquete elé 1869-ben terjesztett adatok is, hogy nemcsak az összjövedelmét, de az egyes hozadéki adók alapját is nehéz biztos számítás alapjául venni.

Weisz Berthold oly formán véli a megállapodást formuláztatni, hogy az adóreformok mellett az adó-emelés helyeselhető mindannyiszor, valahányszor új adótárgy vagy új adóalany kerül ismét megadóztatás alá.

Mudrony Soma az adóáthárítás teoriájának nagyobb súlyt tulajdonít, miután, az, mint termelési költség, az árakat alterálja. Ezért az összes adóteher az összes adózókat sújtja.

Matlekovics ennek folytán a Ricardó-elmélet szerint bebizonyítja, hogy ez esetben az adó igazságtalan repartitioja folytán eredt kedvezmény nem járul át má sokra, hanem a földbirtokos, s általában a termelő zsebében marad.

Fromm Antal néhány gyakorlati megjegyzése után Weisz Berthold javaslata egyhangulag elfogadtatik vezérely gyanánt, az esetleges kivételeket különös körülmények idokolván.

Jövő ülés február 13-án.

A német trónbeszéd

Budapest, február 6.

Németország fővárosa tegnapelőtt nagy és ünnepélyes aktus színhelye volt.

Első ízben történt tegnapelőtt, hogy az egységes Németország valamennyi, még a francia országtól elszakított tartományok „kénytelen alkotmányos“ képviselői is összegyűltek a német főváros parlamenti épületében, kifejezést adva ekként a német egységnek. A trónbeszéd,

melyet Bismarck a német birodalom képviselői előtt fölolvastott, s melyet alább közlünk, nagyon száraz és sivár arra, hogysem ezen ünnepélyes aktushoz méltó lehetne. A trónbeszéd általában békés jellegű, s egyetlen jelentékenyebb passzus sincs abban, melyet Bismarck orakulmánának, a „Nordd. Allg. Ztg“-nak legközelebbi harcziás cikke visszhangja gyanánt lehetne tekinteni, habár a trónbeszéd szintén hangsúlyozza a hadsereg szervezését és kifejtését. Németország belbékéjét dülő bajokat a trónbeszéd csak közvetve és futólag érinti a külpolitikai helyzet halavány rajzában. A belreformokat és általában a német birodalom belviszonyainak épen nem szabad-elvű rendezését ellenben behatón tárgyalja a trónbeszéd, s azon föltevésnek ad kifejezést, hogy Németország egész figyelmet és munkásságát egyelőre inkább a bel-, mint a kül politikának fogja szentelni, mi különben természetes is, mert Németországnak a francia-porosz háboru után most még egyszer, s pedig otthon, bel ellenségei ellenében kell kivívnia egységét.

A Bismarck által fölolvastott trónbeszéd következőleg hangzik:

„Tisztelt uraim! Ó fölsége a császár fölhatalmazni méltóztatott, hogy az ő és a szövetséges kormányok nevében a német birodalmi gyűlés törvényhozási időszakának kezdetén önöket üdvözöljem. Mindenekelőtt egy határozott legfelsőbb parancsot teljesíték, midőn kifejezzem legkegyelmesebb uram élnék sajnálkozásait, hogy ő fölségének ma még nincs megengedve, a birodalmi gyűlést új összeállításában személyesen üdvözölni. A fölyt törvényhozási időszak kiválólag azon viszonyok szabályozásával voltigénybe véve, melynek Németország politikai újalakítása és az utolsó háboru következményei által eredményeztetett.

Ezen szabályozás a földolgan be van fejezve. Hazánk északi és déli része közt a törvényhozás közönsége mind azon tereken, melyek a birodalom alapítása előtt a szövetség közös terének tekintettek, majdnem kivétel nélkül keresztül vitetett. A közös pénzügyi gazdálkodás az alkotmány alapján van rendezve, a teljesen befolyt hadi kárpótlás az annak hovatartozásaitól hozott törvény értelmében költetik el. A régi német tartományok, melyek régebbi háboruk által a német birodalomtól elszakítottak és a frankfurti béke által vele újból egyesítettek, ma első ízben vannak körünkben alkotmányosan képviselve.

Azon előterjesztések közt, amelyek felett, önöknek, uraim, határozniok kellend, az általános katonai törvény, mely némileg eltérő szerkezetben az utóbbi birodalmi gyűlés elé is terjesztetett már, első helyet foglal el.

Nem pusztán az alkotmányban tartalmazott ígéretek és a német hadsereg gyarapítása által keletkezett igényeknek tesz ezen előterjesztés eleget; ezen igényeknél döntőbb módon követeli a német véderő szilárd szabályozását, azon kötelesség, mely minden államközösség első kötelességét képezi: megoltalmazni területének függetlenségét, a benne rejlő szellemet és gazdasági erők békés fejlődését. Azon törvényes intézkedések, melyek közvetlenül a háboru befejezte után a katonai rokkantak javára tettek, az azóta tett tapasztalatokban nem állottak meg minden részletben a próbát. A feltűnt hiányok mellesére igénybe fog vétetni közreműködésük.

Nem kevésbé kellend majd figyelmeiket azon bajok kiegyenlítésére fordítaniok, melyeket az előbbi észak-német törvényhozás a hadi szolgálományok ügyében az utóbbi háboru alatt számos községre nézve eredményezett.

A birodalom jövedelmeinek alkotmányos kezelése ugy anyagi mint formális tekintetben nélkülözi még a végleges szabályozást. A birodalom bevételei és kiadásainak kezelése, a számszék szervezete és hatásköre ügyben tendő előterjesztések által intézményeknek ezen új a szövetséges kormányok, mint a birodalmi gyűlés részéről éreztet hozagok ki lesznek töltendők.

Elő fognak továbbá terjesztetni a felmentvény megadása czéljából az 1867—1870-ig terjedő államháztartási számadások.

A sajtó jogi állása már a mult évben képezte a szövetségtagadás s a birodalmi gyűlés tanácskozásainak tárgyát. Az e tárgyban hozandó törvény szükséges volta kétségen kívül áll. A szövetséges kormányok tárgyalás alá vették a porosz királyi kormány részéről tett indítványt és az előterjesztett eredményben összhangba iparkodtak hozni a sajtónak jogosan igényelt szabad vélemény-nyilvánítási jogát azon igényekkel, melyeket a közérdek nem kevesebb joggal emel e szabadsággal üztöt visszaélés ellen.

Egy, az ipartörvény kiegészítéséről szolgáló és önkélel terjesztendő novella biztosítani fogja, hogy a munkások és munkások közti egyenetlenségek oly bíróságok által fognak egyszerű és minden formaiságtól ment eljárással kiegyenlített, melyeknek tagjai mindkét fél sorsosai köréből fognak vétetni. Gondoskodni fog azon határozatok mellőzéséről, melyek a közrendet és a nemzeti munkát érik, midőn ezeket a munkások szabad akarására gyakorolt jogtalan befolyások és kötött szerződések jogellenes megszegése fenyegetik.

A német partokon a tengeri szerencsétlenség által ért személyek és szállítmányok oltalmazására nézve fönláll, részben elavult, részben elégtelen intézmények különbözö volta arra indította a szövetséges kormányokat, hogy egy, az összes német partvidékekre nézve érvényes part-szabályzatot dolgoztassanak ki, mely jóváhagyás végett önök elé fog terjesztetni.

A mult évi birodalmi háztartás eredményei eddig nem voltak ugyan végleg megállapíthatók, mindazonáltal eddigelőleg eléggé ismertek, hogy bizvást remélünk engedjék, miszerint a mult év bevételei, a mult illésszakban a vagyonállapoton felül megszavazott igen tetemes összegek levonása után jelentékeny felesleget eredményeztek.

Kiféle való viszonyaink azon meggyőződésre jogosítanak, hogy valamint a miénk, ugy az idegen kormányok is elvannak határozva és arra törekednek, hogy a világnak a béke jótéteménye megóvassék, és hogy az annak megzavarására irányuló semmiféle párttörékvések által se engedjék magukat ezen gondoskodásban és kölcsönös bizalmukban háborútatni; hatalmas békeszerető s egymáshoz békélyen közeledő uralkodók, ismétlődő találkozásai, Németország örvendetes viszonyai a törté-

nelmi hagyományok folytán baráti érzelmi népekhez a császár ő felségében mindenestire azon szilárd és legfelsőbb megbizásból általam kifejezett bizalmat keltik, hogy a béke föntartása biztosítva van.

T a n ü g y.

Az orsz. köznevelési egylet kérvénye a képviselőházhoz

(a középtanodai oktatás érdekében)

(Vége.)

Mindezek után az egyesület a természettudományok és mennyiségtanra nézve azon nézetben van, hogy: „a mennyiségtan és a természettan mint két önálló szaktudomány rendszeresen adassék elő, még pedig a természettan a gymnasiumi tanfolyam alatt kétszer — az alsóbb osztályban kísérletileg, a felsőbbben tudományosan, mennyiségteni alapon oly mértékben, melyben az a természettan okszerű előadása épen megkívánja.

Ama részeseik, mely a tanterv végén a bölcsészeti rovatába van helyezve, az egyesület korántsem tartja elegetendőnek arra, hogy abból a gymnasiumot végzett tanuló egyrészt az emberiség közt elfoglalandó fontos állásához, másrészt az általános műveltséghez szükséges bölcsészeti ismereteknek csak leglányegesebb részeit is tudná, azért véleménye az, hogy a gymnasium tanfolyama közé föl kell még venni, erkölcsképzés tekintetéből, a pszichológiát.

Az mondja a tanterv, hogy „a reáliskolai tanterv ugyanazon fölvelek alapján készült, melyek a gymnasiumi tantervnek alapját képezik.“

Ezen állítás alapján a két középtanodai tantervet összehasonlítva arról győződött meg az egyesület, hogy a reáliskolai tanterv készítői vagy nem ismerték, vagy ha ismerték is, nem helyezték a gymnasiumi tanterv irányelveit, főképen a földrajz és természettudományokra nézve, miután a nyelvek és a történelem tanításában — bár némi módosítással, ugyanazon hiányok mutatkoznak, más-képen föl nem fogható az, hogy lehetett volna ugyanazon alapelvek alapján, két egymástól oly elütő tantervet összeállítani: a gymnasiumi tanterv rendszertelen, laza tárgyhalmoz, míg a reáliskolában a földrajz és természettanra nézve a szakrendszer meglehetősen van alkalmazva.

Ha már a reáliskolánál, mint az általános műveltségre előkészítőnél, czélra vezet a szakrendszer alkalmazása, akkor a gymnasiumnál, hacsak fölületes műveltséget nem akarunk meghonosítani, az még nemcsak czélra vezetőbb, hanem elkerülhetetlenül szükséges is.

Midőn az országos köznevelési egyesület a jelzett okok alapján a középtanodai új tantervet, mintsem az általában helyeseknek elismert paedagogiai elveknek, sem nemzeti igényeknek meg nem felelő elfogadhatatlannak mondja ki, kötelességének tartja másrésztől, már a bírálat folyamán jelzett czélra vezetőbb nézeteihez, még a gymnasiumi tanításmódnak újalakítását czélzó következő tervét a mélyen tisztelt képviselőház elé terjesztetni.

Annak okát, hogy eddig a gymnasiumot végzett tanulók nagy része, a hosszú időhöz aránylag kevés ismeretet mutatott föl, az egyesület a tanterv és módszer könynyen javítható hibáitól eltekintve, nem keresheti egyedül az alaki oktatásban, hanem inkább abban, hogy a gymnasiumi tanulónak nem volt alkalma arra, hogy szerzett alaki és elméleti ismereteinek gyakorlati, életbevágó alkalmazását is megkísérthesse, és így a gymnasiumból tájékozatlanul a fötanodába vagy a gyakorlati életbe lépett, alaki és elméleti ismeretnek halmazával: komoly megfontolás és többletdalu megvitátás után a gymnasium ezen baján az országos köznevelési egyesület ugy vélné segíthetni.

„Ha a gymnasiumi tanfolyam utolsó évének első felében az alaki és elméleti oktatás teljesen befejezettnék és az utolsó félév — a gymnasiumnak eddig hiányzott mintegy betetőzéseül — az addig szerzett elméleti ismereteknek gyakorlati alkalmazására fordították.“

A nyelvészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása állana:

„Az egyetemes világirodalom történet áttekintésében“ a műfajok fejlődése foka szerint itt-ott műfaji példákkal fölvilágosítva.

Minthogy pedig a klasszikus mű olvasásánál a mű szerzőjének korát — művelődéstörténeti szempontból már a megelőző osztályokban is kell ismertetni az egyetemes világirodalom történet keretében, a görög és latin irodalomtörténetet is be kell foglalni, ugy, hogy az ó-korra eső részben főszáry legyen fektetve.

Nem vétetik a világirodalom történet keretében, a magyar irodalom történet, minthogy ezt a nemzeti művelődés szempontjából már előbb kell külön és rendszeresen tárgyalni s itt folytatni.

A történelmi oktatás betetőzése lenne:

„Az egyetemes alkotmánytan, tekintettel a különböző alkotmányformák fejlődésére, azon intézményeink vázlatával, melyeket legújabb törvényhozásunk hozott létre és a statisztika.“

A természettudományok gyakorlati alkalmazására pedig szolgálna:

„A mennyiségteni és természetani földrajz, geologia, palaeontologia és a kosmologia alapvonalaiban.

Midőn az orsz. köznevelési egyesület a tantervre vonatkozó ezen nézeteit a mélyen tisztelt képviselőház elé terjeszti, alázatosan kéri egyszerűen, hogy azon törvényjavaslatot, melyet az egyesület élnöke a mélyen tisztelt képviselőháznak benyújtott, mint az egyesület megállapodásának eredményét, a középtanodák szervezésénél magas figyelemre méltatni kegyeskedjék.

Budapest, 1874 február hó 1-én

az orsz. köznevelődési egyesület.

Az orsz. közn. egyesületnek f. é. február hó 1 én tartott közgyűlése.

Az egyesület elnöke Schvarcz Gyula orsz. képviselő megnyitván a gyűlést, beszédének kezdetén említi az államháztartás körül minden oldalról hangoztatott takarékosági jelszót, elismeri, hogy az államháztartás folytonos zavara a nemzeti köznevelődés jövőjét nálunk jobban veszélyeztetheti mint bármely más államban; de viszont észlelték tartanának az oly politikát, mely a közoktatásügy érdekében fűződésére fordítható fillérek levonásával vélné az államháztartási egyensúlyt helyre állítani, mivel a köznevelődést nálunk a társadalom, az állam nélkül egyáltalán még nem képes kellő mérvben gyámolítani; annál fogva fölhívja az egyesület tagjait, igyekezzenek a nyilvánosság terén úgy mint magán-körökben odahatni, hogy a közoktatásügy szükségletei kellő anyagi segítyében részestüljenek, annyival is inkább, mivel a tanterv hiányát kellő anyagi támogatás nélkül ki nem pótolhatjuk.

Előadja azután, hogy az 1871. évi közgyűlés határozatának értelmében a középtanodákra vonatkozó tavaslatát a képviselőháznak benyújtotta, s hogy a jelen közgyűlésnek fő feladata a középtanodák új tantervére vonatkozó emlékiratnak szövegezésére fölött határozni, mely emlékirat az egyesület választmányára, illetőleg szűkebb szakbizottságainak januárhó 18, 19, 20, 22 és 25-én tartott ülésiben kimondott elvek alapján állított össze.

Az emlékirat fölolvastása előtt, az elnök fölhívására, pénztárnok jelentést tesz az egyesületnek vagyoni állásáról. Ezután dr. Apáthy egyetemi tanár és az egyesület jogügyi tanácsosa előadja, hogy az egyesületnek a ferencz-józsefvárosi takarékpénztárban elhelyezett összegének megmentésére annak idejében a szükséges lépéseket megtette.

Az emlékirat fölolvastása és helyeslő elfogadása után az egyesület volt főjegyzője betegeskedését adva okul, tisztségéről lemondott és helyébe Köpösi Sándor tanár választott, mire a d. e. 10 órakor kezdődött gyűlés d. u. 1 órakor fölzlott.

Maga az emlékirat a „Középpárt“ 28, 29 és 30-dik számaiban egész terjedelmében közöltetett.

Külföld.

Budapest, február 6.

Gladstone most már harmadszor szólott választóihoz, s ezen beszédének hatása tén fölfülmulta első két beszédének hatását. Ezen beszédet Disraeli heves támadása idézte elő; Gladstone azonban mégis megtartotta nyugodt mérsékletét, mely ezuttal előnyt adott neki Disraeli fölött. Gladstone a szabadelvű kormányának 1866-tól történt vívmányairól szólva, a többi közt ezeket mondta: Fölteszik rólunk, hogy mit Irországgal tettünk, fölig-meddig magunk is szegélyük. Halálom óráján azonban a vigasz forrása lesz rámmézve, hogy az önök segítségével és bizalma mellett képes voltam ama diésőségteljes és nagy műnek egyrészt magamra vállalni, miszerint Irországnak — nem törődve az előítéletekkel és vallási vélemény különbségekkel — igazságot s nem többet, mint igazságot szolgáltatott, mert ha igazságszolgáltatásról van szó, nem szabad egyszersmind kedvezményt adni. Mindig hallottam állítani, miszerint mi az egyház vagyónát konfiskáltuk. Igen, eltávolítottuk az ország fölülétéről azt, mi az egész világ bosszankodásának tárgyát képezte. Azt is mondják, hogy az ir földbirtokosok tulajdonát fölig elvettük, vagy legalább nagyon meggyöngyítettük. Bizonyára iparkodtunk az ir bérloknek bizosságot szerezni. Ez új politika volt, de mi volt eredménye? A bizalom növekedett, a hűtények száma apadt. Vajjon van-e tehát ok szegélyni művünket? (Nincs! Nincs!) Irországnak hiteles jegyzéket vezetnek a jószágeladásokról, s mióta az ir földbirtok-törvény elfogadtatott, Irországnak a földbirtok ára jelentékenyen növekedett. Így konfiskáltuk mi az ir földbirtokosok tulajdonát!

Megbuktunk az irországi magasabb oktatás kérdésében, de azért, mivel a r. k. prelatusoknak Disraelivel és a konzervatív párttal közös okezióba lépett (közbe Egy hang: le a papokkal!) Eltöröltük a hadseregben a tiszt rangok megvásárlását, s azokat az érdemtől tettük függővé. A nép érdeke miatt a titkos szavazást boztuk be. S egyidejűleg leszállítottuk az ország kiadásait, ellenben emeltük az ország véderjét tengeren úgy, mint szárazon.

A francia kormány nem szűnik meg még most sem bolygatni a párisi kommun vérében elbukott rémének sírját. Páris főkörmányzója, mint a francia fővárosból távirják, engedélyt kért a nemzetgyűléstől, miszerint a kommun lázadásában részt vett Melou és Bloucourt képviselőket pörbe fogathassa. A bizottság, melyhez ezen ügy utasított, reméljük, meg fogja tagadni a kormányzótól az üldözésre való fölhatalmazást, s ily értelemben fog nyilatkozni a kamara is.

A ma szegényteljes háboru, melyet Anglia az asantik ellen viselt, s mely a Gladstone-kormány megérdemelt babéraitra vért csöpögtetett, mint hivatalosan távirják, megszüntnek tekinthető. Az asantik elfogadták a békeföltételeket s hadiserej fejében 200 ezer font sterlinget fizetnek, s kiszolgáltatják a foglyokat.

Különfélék.

Budapest, február 6.

(Hivatalos.) Az igazságügyminiszter a budai kir. törvényszékhez telekkönyvezető-szolgálatú Kassay János ugyanottani irnokot, a budapesti kir. keresk. s váltótörvényszékhez irnokká, Mártha János ottani díjnokot, a tamási járásbíróshoz telekkönyvi irnokká, Hollabér Gusztáv járásbíróshoz díjnokot, Radiszaviljevit Miklóst a palánkai táviradi mellékállomás kezelőjét az újvidéki kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

— **Kitüntetések.** Ófelsége Woeber Pál osztálytanácsos és első házi-, udvari- és állami levéltárnoknak, valamint báró Pasetti-Friedenburg Marius követségi titkárnak az olasz király udvarnál lévő cs. és kir. követségénél, a III. osztályú vaskoronarendet, és Péchy Imre udvari és miniszteri fogalmazónak a külügyminiszterium elnöki osztályában, az udvari és miniszteri titkári címzet és rangot díjmentesen adományozta.

— **Ismet új nemes.** A király Békeffy Károly nyugalmazott ezredesnek, hosszas, hű és sikeres szolgálatai elismerésül, saját és törvényes utódai részére a „salló-völgyi“ előnév használhatóságának engedélyezése mellett a magyar nemességet díjmentesen adományozta.

— **A belügyminiszter** a hivatalos lap mai számában közzétette, s a törvényhatóságokhoz intézett körlevelében, a Thonet-udvarban lévő „Mercur“ technikai intézetbe kebeleztet, s már évek óta fenálló központi tüzoltó irodát, mely eddig 80 magyarországi tüzoltó testületet szerelt fel és rendezett be, a törvényhatóságok figyelmébe ajánlja.

— **A bécsi udvari bál** tegnapelőtt igen nagy fényvel ment végbe. Király és királyné 5 felségük majdnem egész a bál befejeztéig maradtak a tündérien kivilágított termekben. A király a mulatság ideje alatt számos diplomátával s egyéb magas rangú egyénekekkel, de leghevesebben Andrassy gróffal társalgott. A tánc 10 órakor kezdődött, s igen hosszan tartott. A kotillion fölőrt vett csak igénybe. A fejedelmicsalád tagjai közül többen részt vettek a táncban, s tánczkedvél különösen Lajos Viktor főherceg tűnt ki.

— **Gróf Teleki Sándor**, Dreolle Ernő, bonapartista hírlapíró azon állításával szemben, miszerint III. Napoleon nem akart az olasz hadjárat alkalmával magyar legiót alakítani, a következő, eredetiben francia nyelven szerkesztett okiratot teszi közzé a „M. Polg.“-ban: „Olasz hadsereg. Tábornoki főnökség. Voltai főhadiszállás. 1859. évi január 31. A császár akarata következtében Teleki (Sándor) ezredes ur a magyar legióból, megbízatik az osztrák foglyokat megvizsgálni, bármely helyen legyenek is, a végett, hogy a magyarokat felhívja, miszerint részt vegyenek a magyar legióban, mely Aquiba szerveztetik. Franciaország marsalja, a tábornoki főnök rendeletéből. Osztrábtábornok, segéd tábornoki főnök C. de Martimprey.

— **A kolozsvári színház** ügyére vonatkozó tegnapi lapunkban közölt adatokat a „Magyar Polgár“ következőkkel egészíti ki: „Paulay f. é. május 1-én veszi át a kolozsvári színház igazgatását. Paulay a napokban visszatér Kolozsvárra a szerződés aláírására. Alhatatosan hisszük, hogy Paulay igazgatása alatt új aera következik, mely véget fog vetni az örökös kapkodás, zavar s oly kísérleteknek, melyek csak az intézetnek anyagi és szellemi erejét csökkentik. A rend korszakát köszöntjük előre, mert tudjuk, hogy Paulay férfias erély s tapintatossággal mindig oda fog törekedni, hogy színházunk művészi feladatát minél jobban megközelítse, s nem fogja tűrni, hogy létszámra készületlenül álljon a színpad közönsége elé. Egy év alatt Paulayra nagy föladat megoldása várakozik, de ő ennek embere lesz bizonyosan. Paulay a társulat zömét a nyár folytán is főn akarja tartani s szeptemberre a társulat újból szervezve fogja megkezdeni működését.“

— **A Horvátországban** levő államvasutaknál szolgáló tisztviselőik magyarnyelv ismeretere vonatkozólag a közlekedési miniszter egy horvát képviselő előtt nyilatkozott. Ezen nyilatkozat mibenlétét a hivatalos lap mai száma szokott zűr-zavaras irmodarában fölteríti, mely fölterítésből a következőket értjük meg: a magyar államvasut közlegei Horvátországban minden horvát hatósággal kizárólag horvátul fognak levelezni; a közönséggel való érintkezésükben a horvátnyelvet fogják használni, s a közönség kezei közé kerülő nyomtatványok magyar és horvátnyelven fognak szerkesztetni; a belső szolgálati érintkezés azonban a csatlakozó és ugyanazon vezetés alatt álló többi vasutakéval közös nyelven és alakban fog történni. „Hogya valamely horvát születésű honfi nem tud magyarul — folytatja a hivatalos lap, az államvasutak szolgálatába leendő fölvtelének akadályul nem szolgálhat; de kell, hogy szolgálati ideje alatt elsajátítsa a szolgálat pontossága, egysége és biztonsága érdekében minden vasutnál egyformán használt nyelv ismeretének azon mértékét, mely nélkül kötelességét pontosan nem teljesítheti.“

— **Rövid hírek.** A király, a szemlái rom. kath. templom helyreállítására magánpénztárából 200 frtot utalványozott. — Pest-Pilis és Solt megyében a koleraárvák javára újabbán ismét 1240 frt gyűjtetett. — Az egrí érsék szintén a koleraárvák javára 2500 frtot adományozott. — Haynald Lajos Kalocsán 30.000 frton árvalházat építtetett, melyben 40 koleraárvára nyer ellátást és nevelést. — 23 gyermek fult vízbe Zninben (Nyugat-Poroszország.) A gyermekek iskolából menvén haza, egy befagyott tavon akartak áthalolni; a jég azonban besza kadt alattuk, s mind a huszonhárom a jég alatt talalta sírját. — Egy katarji béres fiát kutba dobták észrevették, s a szerencsétlen gyermeket kiszabadították. A kegyetlen apát a hatóság üldözi. — Huyn gróf, eddigi osztr. katonai főparancsnok tegnap d. e. 10 órakor vett búcsút a fővárosi helyőrség tiszti karától.

— **Borzasztó gyilkosságról** irnak Kővárvidékéről a „Reform“nak. Nagy igazgatóságot szült borzasztó esemény történt vidékünkön, Ráczkörtvélyes örségben — írja a levelező. Mult hó 30-ról 31-re virradóra egy csapat (10—15 tagból álló) ember berontott Filep Lajos zsidó lakoshoz. Először a házi gazdát rohanták meg, s baltákkal és más verő eszközökkel kegyetlenül összevagdosták. Filep Lajos a földre bukkott s úgy tette magát, mintha meghalt volna. Erre aztán békében hagyták, hanem most némán kellett tűrnie neje, két éves kis leánykája és 17 éves fia meggyilkoltatását, kik előtte vérezték el. A két éves leánykát agyonütve az ablakon dobták ki, a 17 éves fiút egy szomszéd telek kerítésé mellé huzdolták. Filep Lajos, ki sebeiből annyira a mennyire fölépült, a vizsgáló bírónak körülményesen elbeszélte a borzasztó esemény részleteit, az egyéneket is megnevezvén. Belbe János al-bíró a helyszínen erőlyesen folytatja a vizsgálatot. Való, hogy a betörők, a gyilkosság bevégeztével, pénzt és egyéb

házi dolgokat is eltulajdonítottak, mindazonáltal itt mindenki, aki a körülményeket ismeri, nem valóságos rabló-gyilkosságot, hanem a nép boszuját látja e borzasztó esetben. A nép ugyanis rendkívül föl van böszülve néhány zsidó ellen, kik az uzoratorvény eltörlését tulságosan hasznukra fordítván, a nép nyomorával épen nem látszanak törődni.

— **Nemzeti színház.** Szombat, február 7. „Próféta“ 3 fölvonásban.

Táviratok.

— **Bécs,** február 5. Hohenwarth kezdeményezésére a különféle pártklubok elnökei összegyűltek, megegyezni egy módban mely minden pártnak biztosítja a részvételt a bizottságokban.

A bemutatott jegyzék szerint a kluboknak 84 lapja van, beleértve a velők szavazó 14 rultent a centrumklubnak 54, a lengyelnek 43, a „jobb közép klubnak“ a morva csehekkel együtt 40, a haladó párti klubnak 57 tagja van.

— **Bécs,** február 6. Brüsszeli hírek szerint a belga király legidősebb leánya egy osztrák főherceggel fog eljegyezteni.

— **Bécs,** február 6. A „N. fr. Presse“-nek távirják: Granicaban és Varsóban nagy előkészületeket tesznek a magyar király fogadására, kit Miklós nagyherceg fogad Granican.

— **Bécs,** február 6. A képviselőház változatlanul elfogadta harmadik olvasásban a törvényjavaslatot, mely a tőzsdébirósági ítéletek bélyegdíjaira vonatkozik, hasonlólag a hírlap hirdetési bélyegek megszüntetéséről, és végül az állam fötörvényszék tagjainak megválasztásához látott.

— **Graz,** február 6. Hiteles helyről nyert értesítés szerint Zwenger hercegelemek nem remonstrál a confessionális törvények ellen, miután minden ilyen intézkedést czéltalannak tart.

— **Róma,** február 5. Lamarmora levelére, melyben leköszön, a kamra két havi szabadság időt adott.

Közgazdaság.

Budapest, február 6.

— **A ferencz- és józsefvárosi takarékpénztár** tömeggondnoka oda nyilatkozik, hogy miután a nevezett bukott intézet legnagyobb váltó-hitelezője, az osztrák nemzeti bank még nem nyilatkozott, az ígért részleges visszatérítések csak a csödbíróság beleegyezése esetén folyósíthatnak.

— **Az egyesült pest-budai fővárosi takarékpénztár hitelegylete** Aebly ur elnöklete alatt tartott közgyűlésén a mult év forgalma 6.661,677 frt 26 kral jelentetett be, s így a tiszta nyeresemény 29,593 frt 95 kr volt, melyből 4439 frt 8 kr levonván a tartalékalapra, osztaléku 2959 forint 39 krajczár adatik, ami 10 százaléknak felel meg.

— **A keleti vasut társaság** előleg-üzletéről a „W. Tagbl.“ következő adatokat közli: A konzorziúm a 30 millió prioritásra 10 millió tallért ad, melyet előlege a magyar kormány hat részletben, az elsőt 1874. július 1., az utolsót 1875. január 1-én tartozik visszafizetni. A kamat 9 százalékos lesz. Az árfolyam 62 arany, vagy 70 papír. Ez tüzletben részt vesz a kredit-anstalt 19 négy tized, a Rothschild-ház 11 hét tized, a Wodianer és Erlanger-ház 11 négy tized, a magyar általános hitelbank 7 két tized, a berlini disconto-bank 20 három tized, Bleichröder 10, M. A. Rothschild és fiai 11 egy tized, a Darmstadt kereskedelmi és iparbank 4 három tized, Oppenheim Salomon és társai 4 három tized százalékkal.

— **Consuláris szerződéseink** legközelebb egy új szerződéssel fognak szaporíttatni, amennyiben a hawaii királlyal kötendő consuláris szerződés szerkezete a m. k. kereskedelmi miniszterium részéről csekély módosításokkal elfogadtatván, a közös külügyminiszteriumhoz további intézkedés végett áttétetik.

— **A magyar papírok árfolyamának** emelkedését jelentő London-, Berlin- és Bécsből a „Pesti Napló“

— **Vasut hid a Dunán át.** Mint az „Ung. Ll.“ írja, az osztrák államvasutársaság összekötő vonalt szándékozik építeni a Duna jobb és balpartján lévő vonalait közt Esztergom vagy Szob táján. E czéltől már tanulmányoztatta az illető vidéket, hol lehetne legalkalmasabban hidat építeni a Dunán.

— **A brüsszeli nemzeti bank** a discontot 4 százalékra szállította le. Ez is egyik jele a pénzpiacz általános javulásának.

— **A pesti közuti vaspályatársaságnak** a mult hóban 429,941 szállított személy után 48,350 forint 44 krajczár bevétele volt.

— **A „Temesi Lapok“** írják: Miután a helybeli bukott iparbank részvényesei részvényeiknek névleges értékéig leendő befizetésére fölszöllítettak, de sokan e fölszöllítésnek nem engedtek, a nevezett bank részvényesei hőtőn értekezletet tartottak, melyben elhatározták, hogy netáni nagyobb pörköltések kerülése végett először csak 5 részvényest fognak bepöröltetni és csakis a törvényszék által hozandó ítélet alapján a többi részvényest bepörölni. Kiváncsiak vagyunk ezen érdekes jogi kérdés eldöntésére.

— **A budapesti gabna- és értéktőzsdéről.** Febr. 6-án. A mai tőzsdén lanya kínálat és gyünge üzlet mellett az árak hanyatlottak; és pedig eladtak: magyar sorsjegyek 83, vasuti kölcsön 99.50, szőlőváltási kötvények 77.50, magyar hitelr. 141.50—141, magyar földbitelr. 57.50, anglo-magyar 34.50, municip. 28.75, orsz. közp. 77.25, pesti takarékpénztár 351 frtjával. Valuták valamivel szilárdabbak. 20 frankos arany 9.05, cs. arany 5.36, tallér 1.69¹/₂.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.

